

فهرست مطالب

پیشگفتار	۵
نمای کلی از قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳	۱۵
قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳	۱۷
اظهارنظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح تقلیل مجازات حبس تعزیری	۲۵
شرح قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳	۳۰
توضیحات ماده ۱	۳۰
توضیحات ماده ۲	۴۵
توضیحات ماده ۳	۴۹
توضیحات ماده ۴	۵۲
توضیحات ماده ۵	۵۵
توضیحات ماده ۶	۵۷
توضیحات ماده ۷	۶۳
توضیحات ماده ۸	۶۸
توضیحات ماده ۹	۶۹
توضیحات ماده ۱۰	۷۱
توضیحات ماده ۱۱	۷۲

- توضیحات ماده ۱۲ ۹۲
- توضیحات ماده ۱۳ ۹۸
- توضیحات ماده ۱۴ ۱۰۰
- توضیحات ماده ۱۵ ۱۰۱
- از قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۰۹/۱۵ ... ۱۰۷
- از قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸/۰۳/۰۵ ۱۱۰
- از قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ ۱۱۱
- از کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب
۱۳۷۵/۰۳/۰۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی ۱۲۳
- از قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴ ۱۳۴
- نظریات مشورتی مرتبط با قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ ۱۳۵
- منابع و مآخذ ۱۸۵

﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا﴾

در هر جامعه‌ای برای حفظ نظم و استقرار عدالت، به قوانینی برای کنترل نظام اجتماعی نیازمندیم، اما گاه برخی قوانین در گذر زمان ارزش ذاتی و اربابی خودشان را از دست می‌دهند، لذا بر این باور اعتقاد راسخ دارم که قوانین جزایی باید در گذر زمان و با تغییر نظام اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی نیز اصلاح و تغییر داده شوند، و پیروی از رسوم و متون قانونی قدیمی، چیزی جز پذیرش اندیشه حکومت صرف قانون بر روابط اجتماعی نیست امری که سخت قابل انتقاد است، لذا وظیفه مقنن است با پاسداری از عدالت و قرار دادن شأنی والا برای آن، با توجه به مقتضیات زمانی و مکانی و دگرگونی‌های اقتصادی و سیاسی و اجتماعی و فرهنگی، نسبت به تغییر و اصلاح برخی قوانین جزایی اقدام نماید. لذا سالهاست بر این اندیشه ایمان راسخ دارم که «تبعیض و بی عدالتی برادران قانونند» لذا قانونگذار برای نیل به عدالت و اصلاح نظام اجتماعی باید از هرگونه بی عدالتی و تبعیض اجتماعی گریزان باشد وجود برخی جرایم و مجازات سنگین برای آنها، مصداق بی عدالتی و تبعیض در امر قانونگذاری است، که در ادوار مختلف قانونگذاری به چشم می‌خورد، با این حال، مقنن در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ نسبت به این مهم اقدام نموده و سرانجام نسبت به تصویب «قانون کاهش مجازات حبس تعزیری» مبادرت نموده است. امری که در برخی امور دارای ایرادات و انتقاداتی است اما در برخی موارد دیگر قابل احترام و ستایش.

۱. تو پنداری که (قصه) اصحاب کهف و رقیم (در مقابل این همه آیات قدرت و عجایب حکمتهای ما) از آیات عجیب ماست؟! (کهف/۹) ترجمه الهی قمشه‌ای/ باید متذکر شد که اصحاب کهف را اصحاب رقیم نیز می‌گویند که احوال آنها را در فلزی نوشته و سر در غاری نصب کرده بودند. (تفسیر احسن الحدیث، سید علی اکبر قریشی)

باید توجه داشت که مطالعات آماری از زندان‌ها و نتایج علمی تحقیقات انجام شده در این خصوص بیانگر این واقعیت است که مجازات زندان همانند مجازات اعدام تعزیری مخصوصاً در خصوص جرم قاچاق مواد مخدر، در راه رسیدن به اهداف خویش موفقیت چندانی نداشته‌اند و در اصلاح و بازپروری مجرمین و زندانیان و همچنین اثر بازدارندگی در جامعه راهگشا و بازدارنده و اصلاح‌گرا نبوده‌اند، اما در خصوص مجازات حبس تعزیری باید عنایت داشت که تا زمانیکه محیط داخل زندان‌ها مهیای اصلاح و تربیت و درمان بزهکاران و مجرمین نباشد و تا وقتیکه محیط زندان از لحاظ بهداشتی و تجهیزات مناسب و امنیت غذایی و تدارک سالن‌های ورزشی، رفاهی، حرفه‌آموزی، کارگاهی، مکان‌های مناسب برای ملاقات خانواده زندانیان و همچنین تفکیک و طبقه بندی دقیق زندانیان آماده نباشد و با استاندارد و معیارهای اجتماعی و فرهنگی جامعه ایرانی منطبق نشده باشد، تصویب قوانین مربوط به کاهش مجازات‌های حبس، البته توأم با اتخاذ تدابیر لازمه برای جلوگیری از سوء استفاده از این کاهش‌ها، مفید و کارآمد است. به یاد دارم در سال ۱۳۸۹ در یکی از زندان‌های کشور برای ملاقات خانواده با زندانیان خود، به دست راست آنها مهر زندان زده می‌شد اقدامی که نه دارای نصّ قانونی است و نه اینکه با واقعیت اجتماعی و اخلاقی و عرفی ما سازگار است، اما ماجرا از این قرار است که بعد از ملاقات خانواده با زندانی، خانواده برای پاک شدن این مهر از روی دستشان به هیچ امکانات ساده‌ای نیز دسترسی نداشتند، وجود مهر زندان در روی دست با عنوان «ملاقات» برای یک شخص می‌تواند از لحاظ روانی نیز تاثیرگذار باشد، امری که می‌توان با دادن «کارت الکترونیکی» برای ملاقات خانواده با زندانیان آن را سامان بخشید، در نتیجه اقدام مقنن در تصویب قانون جدید، با تمام ایراداتی که به قانون حاضر وارد است، سزاوار ستایش است، چراکه کاهش مجازات زندان در برخی جرائم، تاثیرات مثبتی بر خانواده این اشخاص نیز خواهد داشت. زندان برای مردان متاهل ارمغان آور، فقر، طلاق و آسیب شدید خانوادگی است و برای زنان متاهل نیز خطراتی به مراتب بیشتر به همراه دارد که زبان از بیان چنین آسیب‌های ناتوان و قلم شرم در نوشتن دارد.

«به یاد دارم زنی که با یکی از زنان همسایه خودشان درگیری لفظی و فیزیکی جزئی داشته و به واسطه آشنایی مدیر دفتر نامحترم با زن شاکی و جانب‌داری از ایشان و با اعمال نفوذ فراوان در پرونده و با توصیه به جناب دادیار (!)، و در نهایت صدور وثیقه سنگین و عدم موافقت جناب دادیار

با هیچ وثیقه‌ای دیگر، قصد فرستادن زنی به خاطر یک درگیری جزئی که منجر به جرح هم نشده بود، به زندان را داشتند، تا آن زن با رفتن به زندان متبئه شود (!) گرچه در محیط دادسرا توسط سربازی به دست آن زن دستبند شرم زده شد (!) تا مبدا متهمی که با پای خود به محکمه آمده است فرار نکند (!)، در صورتیکه مجازات چنین عملی در قوانین موضوعه زندان نبوده و سرانجام دیه ضرب صورت گرفته را پرداخت نمودند. البته چنین رفتارهایی در سال‌های اخیر و با نظارت جدی و کامل دستگاه قضایی به شدت کاهش یافته و از این حیث چنین اقدامات نظارتی از طرف دستگاه قضایی کشور در خور تحسین و ستایش است لذا به نظر اینجانب مقام قضایی نه به دلیل وجود نظارت قاطع دستگاه قضایی، بلکه باید با شجاعت در قضاوت و تعظیم دائمی در درگاه عدالت و صد البته رعایت جانب انصاف در امر قضاوت می‌تواند تا حد زیادی از صدور حکم زندان برای اشخاص جامعه ممانعت نموده و از ناراضی‌تی آحاد مردم از دستگاه قضایی نیز بکاهد و این گفته در امر قضاوت و در مرحله‌ی عمل بسیار روشن‌تر می‌گردد. لذا در امر قضاوت بهتر است این آیه سراسر نور سرلوحه امور باشد، چرا که چراغ فلاح و رستگاری در مسیر پر تلاطم قضاوت با عمل به این آیات شریفه نورانی‌تر می‌گردد؛

﴿ يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ ﴾

همچنین در خصوص قانون حاضر به نظر می‌رسد، مهمترین اصلاحات موجود در قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹ به شرح ذیل است؛ اقداماتی که وجود و پیش‌بینی آنها در قانون مزبور سزاوار تحسین و تکریم است:

- ✓ تبدیل تمامی حبس‌های ابد تعزیری به حبس تعزیری درجه یک؛
- ✓ کاهش مجازات جرم تخریب؛
- ✓ حذف مجازات شلاق از جرم توهین ساده؛
- ✓ امکان تعلیق بخشی از مجازات مجرمان در جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور به شرط همکاری مؤثر آنها در کشف جرم و شناسایی سایر متهمان؛
- ✓ مساعدتر شدن مقررات تعدد و تکرار جرم به حال متهم؛

- ✓ افزایش دامنه حبس‌های تعزیری در استفاده از نظام نیمه آزادی و سامانه نظارت الکترونیکی.
- معایب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری به شرح ذیل است:
- ✓ تعیین مجازات جزای نقدی درجه شش برای جرم توهین ساده؛
- ✓ تغییرات گسترده و غیرضروری در جرم آدم‌ربایی و عدم حمایت کافی از زنان و کودکان در این جرم؛
- ✓ تقلیل مجازات انفصال دائم به انفصال موقت؛
- ✓ تبدیل مصادره کل اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار؛
- ✓ تعلیق مجازات جرم کلاهبرداری؛
- ✓ قابل‌گذشت اعلام نمودن جرم کلاهبرداری با حصول شرایط مقرر؛
- ✓ عدم پیروی مقنن از ضابطه منطقی و عقلی در قابل‌گذشت اعلام نمودن برخی جرایم نظیر جرائم موضوع مواد ۵۹۶، ۶۲۲، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۷۳، ۶۷۹، ۶۸۴؛
- ✓ تعیین مجازات جزای نقدی برای قضات در خصوص عدم رعایت تبصره الحاقی به ماده ۱۸ ق.م.ا مصوب ۱۳۹۲.

موضوع دیگری که مناسب است در اینجا قید شود این است که ایده تبیین قوانین موضوعه به روش، «تفسیری، انتقادی و تطبیقی» متعلق به اینجانب بوده که در اثر تعامل و مشورت فراوان از استاد بزرگ حقوق مدنی ایران به یادگار دارم، لذا در پی مشورت با تنی چند، این ایده در کتب چاپ شده توسط برخی نیز به چشم می‌خورد (!)، کتبی که رنگی از «تفسیر، انتقاد و مطالعه تطبیقی» نیز در آنها به چشم نمی‌خورد، و صرفاً عنوانی پر مُدعا را به یدک می‌کشند، گویی اظهار اندیشه در دنیای کنونی محکوم به غارت و چپاول است (!)

در این کتاب تصمیم نهایی بر این بود که همانند دیگر آثار مؤلف در حوزه قوانین تنقیحی، متن «قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳» به صورت کامل تنقیح شده و در اختیار علاقمندان قرار داده شود. اما نوشتن حواشی متعدد تالیفی و آوردن، «نظریات مشورتی متعدد و پاسخ کارگروه مشورتی» در خصوص این قانون، برآن داشت که شرحی منتقدانه و توأم با موازین علمی به رشته تحریر درآورم، لذا کتاب حاضر اولین شرح انتقادی و تفسیری در میان کتب حقوقی تالیف شده در طول سالیان متمادی قرار دارد و امید است نقد و انتقاد به قوانین موضوعه باعث دقت

مقنن در تصویب قوانین گردیده و اشتباهات گذشته، هر چند چراغی کم سو، اما مفید، برای قانونگذاری آینده و عبور از دالان‌هایی تاریک و پیچیده قانونگذاری قرار بگیرد.

همچنان باید یاد آور شد که این قانون نیز مراحل جامع، کدیفیکاسیون^۱ که از عبارت لاتین «Codicem Farcere» به معنی تدوین قانون جامع «کُد»، گرفته شده و در اصطلاح فارسی به عباراتی نظیر گردآوری قوانین، تنقیح قوانین و مقررات، جمع آوری و طبقه‌بندی قوانین، تدوین قوانین جامع و ... را پشت سر نهاده است. البته این اصطلاح در نظام حقوق رومی، ژرمنی تحولات گوناگونی را پشت سر گذاشته و در زمان‌های گوناگون متبادرکننده مفاهیم بسیار متفاوتی نیز بوده است، چنین وضعیتی در خصوص اصطلاح کُد نیز به نحو ضعیف‌تری وجود دارد باید متذکر شد که نتیجه استمرار قانونگذاری، تصویب و وضع فزاینده‌ی انبوه قوانین باعث می‌شود که همه ساله قوانین بسیاری در مجموعه‌های قانونی انباشته شده که با اجرای قوانین جدید بسیاری از قوانین پیشین از حیثه‌ی اجرا خارج می‌شوند و تأثیر و قابلیت استناد خود را در مناسبات جدید اجتماعی و حقوقی از دست می‌دهند بنابراین قانونگذار صریحاً به نسخ آنها می‌پردازد یا با وضع قانون جدید، قوانین مزبور را ضمناً نسخ می‌کند یا عملاً بدون آنکه اقدامی تنقیحی در خصوص این قوانین صورت گیرد در مجموعه‌های قانونی مدفون و متروک می‌شوند. اکنون بعد از قریب به صد و ده سال قانونگذاری و با وجود بیش از دوازده هزار عنوان قانون و صد و سه هزار آیین‌نامه و بخشنامه و تصویب‌نامه، ضرورت تنقیح قوانین امری اجتناب ناپذیر جلوه‌گر می‌شود. ما نیز در این مجموعه ارکان لازم برای «کدیفیکه» کردن قانون «کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳» را که شامل مراحل سه‌گانه، «جمع‌آوری قوانین، تدوین، تنقیح» است انجام داده تا در جهت تنقیح قوانین بصورت موردی و خاص قدمی هر چند ناچیز اما مؤثر برداریم.

یکی دیگر از نکات بارز و برجسته کتاب حاضر، وجود نقد و انتقاد فراوان در این مجموعه است، که نظرات شخصی اینجانب بوده و شاید چنین عقایدی با نظر مقنن همسو نباشد، برای مثال به نظر اینجانب قابل گذشت بودن جرم سقط جنین، مخالف اصل ۱۰ قانون اساسی و غرض اصلی مقنن از حمایت در قانون اساسی از نهاد خانواده است و یا قابل گذشت بودن جرم حرق نخلستان می‌تواند مخالف سیاست‌های حمایتی از کشاورزی و اقتصاد پایه باشد، لذا در این نوشتار نظرات شخصی

خود را با استدلال در هر مورد ارائه نمودم و امیدوارم فضای نقد و انتقاد از مقنن همانند گذشته پررنگ تر از همیشه شده و چنین نقد و انتقاداتی در جهت داشتن نظام اجتماعی و حقوقی سالم و قوی به نفع هر شخص ایرانی باشد.

در نهایت هدف از نقد و تفسیر قوانین کمک به بهبود نظام تقنینی در جهت داشتن قوانین مناسب و کارآمد است، معتقدم چکش عدالت ابزاری برای تعدیل و منطقی نمودن قوانین موضوعه و از اسباب رسیدن به عدالت است، و هر آنچه در بیان نقد و تفسیر قوانین منظور می‌گردد، جزء برای رسیدن به «عدالت» نیست.

همانطور که اشاره شد در کتاب حاضر، متن قانونی تنقیح شده با آخرین قوانین و مقررات لازم‌الاجرا در حوزه قانون «کاهش مجازات حبس تعزیری مصوب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳» به صورت تشریحی و تفسیری و انتقادی ارائه شده که ممکن است همانند هر اثر مکتوب دیگری دارای کاستی‌ها و مشکلاتی نیز باشد لذا برای ارائه پیشنهادات و انتقادات خود در این خصوص نظریات ارزشمند خود را با اینجانب در میان بگذارید.^۱

تابستان ۱۳۹۹

علی رسولی زکریا

تبعيض و بر عدالت

برادران قانوند.

avabook.com

avabook.com

علايم اقتصاری

قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی	ق.م.ا
قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی	ق.آ.د.ک
قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷	ق.ت.م.م.ا.ا.ک
رجوع کنید	ر.ک
صفحه	ص
صفحات	صص

avabook.com

نمای کلی از قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

مُصَوَّب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳

صفحه	مفهوم	ماده
۳۰	کاهش یا تبدیل مجازات	۱
۴۵	تکلیف قضات به لزوم بیان علت صدور حکم؛ در صدور حکم به بیش از حداقل مجازات مقرر قانونی	۲
۴۹	تبدیل حبس‌های غیر حدی به حبس درجه یک (حبس بیش از بیست و پنج سال)	۳
۵۲	جرایم مُوجد مجازات تکمیلی	۴
۵۵	نرخ تورم، معیار تعدیل جزای نقدی	۵
۵۷	اعمال کیفیات مخففه قضایی به کلیه جرایم مستوجب تعزیر	۶
۶۳	توسعه‌ی قلمروی اعمال و اجرای نهاد تعلیق اجرای مجازات	۷
۶۸	گستره‌ی شمول نهاد نیمه‌آزادی در خصوص جرایم مستوجب حبس تعزیری (به جزء جرایم مستوجب حبس تعزیری درجه یک)	۸
۶۹	پیش‌بینی و پذیرش خصوصی سازی عدالت کیفری در خصوص اجرای نهاد نظارت الکترونیکی	۹
۷۱	افزایش ظرفیت حداکثری در استفاده از مجازات‌های جایگزین حبس	۱۰
۷۲	افزایش قلمرو، و گستره‌ی جرایم قابل گذشت در جهت اجرای ترمیمی نمودن نظام عدالت کیفری	۱۱
۹۲	تغییر بنیادین در ارائه معیار تعیین و اجرای مجازات در تعدد جرائم تعزیری	۱۲
۹۸	شرایط و مقررات حاکم بر تشدید مجازات	۱۳
۱۰۰	تکرار جرائم تعزیری، و امکان اعمال جهات تخفیف	۱۴
۱۰۱	ایجاد انسجام و وحدت، در خصوص مقررات شروع و معاونت در جرم و حذف مقررات متعدد در این حوزه	۱۵

avabook.com

قانون کاهش مجازات حبس تعزیری

مُصَوَّب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳^۱

❖ کاهش یا تبدیل مجازات

ماده ۱. مجازات‌های مقرر در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵/۰۳/۰۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح زیر کاهش یافته یا تبدیل می‌شود:

- ✓ الف. مجازات حبس موضوع ماده (۶۱۴) قانون (به استثنای تبصره آن) به حبس درجه‌ی شش؛
- ✓ ب. مجازات حبس موضوع ماده (۶۲۱) قانون، در صورتی که ارتکاب جرم به عنف یا تهدید باشد به حبس درجه چهار و در غیر این صورت به حبس درجه‌ی پنج؛
- ✓ پ. تبصره ماده (۶۲۱) قانون، نسخ و در مورد شروع به جرم آن مطابق ماده (۱۲۲) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ عمل می‌شود.
- ✓ ت. مجازات موضوع ماده (۶۷۷) قانون، در صورتی که میزان خسارت وارده یکصد میلیون ریال (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) یا کمتر باشد به جزای نقدی تا دو برابر معادل خسارت وارده؛
- ✓ ث. مجازات حبس موضوع ماده (۶۸۴) به حبس درجه شش؛
- ✓ ج. مجازات موضوع مواد (۶۰۸) و (۶۹۷) به جزای نقدی درجه شش.

۱. قانون کاهش مجازات حبس تعزیری در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ در مجلس شورای اسلامی تصویب شده و طی نامه‌ی شماره ۲۸۷۵۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۲ از سوی رییس جمهور ابلاغ گردید. لازم به ذکر است که به دلیل کثرت زیرنویس‌های تنقیحی، که معمولاً باعث سختی در استفاده از چنین مجموعه‌هایی را فراهم می‌آورد، در این بخش صرفاً متن کامل و بدون غلط، قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مُصَوَّب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ درج شده و در بخش‌های بعدی این کتاب، قانون کاهش مجازات حبس تعزیری مُصَوَّب ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ به همراه زیرنویس‌های تنقیحی ارائه شده است.

❖ همچنین برای دیدن مجموعه قوانین بدون غلط و تنقیحی مراجعه کنید به، مجموعه قوانین بدون غلط (دوره پنج جلدی)، به اهتمام علی رسولی زکریا، انتشارات کتاب آوا.

❖ تکلیف قضات به لزوم بیان علت صدور حکم؛ به بیش از حداقل مجازات مقرر قانونی

ماده ۲. یک تبصره به شرح زیر به ماده (۱۸) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی الحاق می‌شود:

تبصره. چنانچه دادگاه در حکم صادره مجازات حبس را بیش از حداقل مجازات مقرر در قانون تعیین کند، باید مبتنی بر بندهای مقرر در این ماده و یا سایر جهات قانونی، علت صدور حکم به بیش از حداقل مجازات مقرر قانونی را ذکر کند و عدم رعایت مفاد این تبصره موجب مجازات انتظامی درجه چهار می‌باشد.

❖ تبدیل حبس‌های غیر حدّی به حبس درجه یک (حبس بیش از بیست و پنج سال)

ماده ۳. یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره (۶) به ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ الحاق می‌شود:

تبصره ۶. تمام حبس‌های ابد غیرحدّی مقرر در قانون به حبس درجه یک تبدیل می‌شود.

❖ جرایم موجد مجازات تکمیلی

ماده ۴. صدر ماده (۲۳) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ به شرح زیر اصلاح و بندها و تبصره‌های ذیل آن ابقاء می‌شود:

ماده ۲۳. دادگاه می‌تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری محکوم کرده است، با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به یک یا چند مجازات از مجازات‌های تکمیلی بندها و تبصره‌های این ماده محکوم نماید.

❖ نرخ تورم، معیار تعدیل جزای نقدی

ماده ۵. ماده (۲۸) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۸. کلیه مبالغ مذکور در این قانون و سایر قوانین از تاریخ تصویب آنها در مورد تمام جرائم و تخلفات از جمله مجازات نقدی، به تناسب نرخ تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی، هر سه سال یکبار به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیأت وزیران تعدیل و در مورد احکامی که بعد از آن صادر می‌شود، لازم‌الاجراء می‌گردد.

❖ اعمال کیفیات مخففه قضایی به کلیه جرایم مستوجب تعزیر

ماده ۶. ماده (۳۷) قانون مجازات اسلامی مصوب (۱۳۹۲/۰۲/۰۱) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

ماده ۳۷. در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه می‌تواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسب‌تر باشد به شرح زیر تقلیل دهد یا تبدیل کند:

- ✓ الف. تقلیل مجازات حبس به میزان یک تا سه درجه در مجازات‌های درجه چهار و بالاتر؛
- ✓ ب. تقلیل مجازات حبس درجه پنج و درجه شش به میزان یک تا دو درجه یا تبدیل این مجازات و مجازات حبس درجه هفت حسب مورد به جزای نقدی متناسب با همان درجه؛
- ✓ پ. تبدیل مصادره کل اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار؛
- ✓ ت. تقلیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال؛
- ✓ ث. تقلیل سایر مجازات‌های تعزیری به میزان یک یا دو درجه یا تبدیل آن به مجازات دیگر از همان درجه یا یک درجه پایین‌تر؛

تبصره. چنانچه در اجرای مقررات این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن مجازات تخفیف می‌یابد، حکم به حبس کمتر از نود و یک روز صادر شود، به مجازات جایگزین مربوط تبدیل می‌شود.

❖ توسعه قلمروی اعمال و اجرای نهاد تعلیق اجرای مجازات

ماده ۷. یک تبصره به شرح زیر به ماده (۴۷) قانون مجازات اسلامی مصوب (۱۳۹۲/۰۲/۰۱) الحاق می‌شود:

تبصره. در جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور در صورت همکاری مؤثر در کشف جرم و شناسایی سایر متهمان، تعلیق بخشی از مجازات بلامانع است. همچنین تعلیق مجازات جرائم علیه عفت عمومی (به جز جرائم موضوع مواد (۶۳۹) و (۶۴۰) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵/۰۳/۰۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی) در کلاهبرداری و جرائمی که مجازات کلاهبرداری درباره آنها مقرر شده یا طبق قانون کلاهبرداری محسوب می‌شود و شروع به جرائم مقرر در این تبصره، بلامانع است. رعایت ماده (۴۶) این قانون در خصوص این تبصره الزامی است.

❖ گستره‌ی شمول دو نهاد نیمه‌آزادی و نظارت الکترونیکی در خصوص جرایم مستوجب حبس تعزیری (به جز جرایم مستوجب حبس تعزیری درجه یک)

ماده ۸. یک تبصره به شرح زیر به ماده (۵۷) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ الحاق می‌شود:

تبصره. مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار، در صورت گذراندن یک‌چهارم مدت حبس قابل اعمال است.

❖ پیش‌بینی و پذیرش خصوصی سازی عدالت کیفری در خصوص اجرای نهاد نظارت الکترونیکی

ماده ۹. تبصره ماده (۶۲) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ با عنوان تبصره (۱) ابقاء و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۲) و (۳) به شرح زیر به آن الحاق می‌شود:

تبصره ۲. مقررات این ماده در مورد حبس‌های تعزیری درجه دو، درجه سه و درجه چهار نیز پس از گذراندن یک‌چهارم مجازات‌های حبس قابل اعمال است.

تبصره ۳. قوه قضاییه می‌تواند برای اجرای تدابیر نظارتی موضوع این ماده یا سایر مقرراتی که به موجب آن متهم یا محکوم تحت نظارت الکترونیکی قرار می‌گیرد، با نظارت سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور از ظرفیت بخش خصوصی استفاده کند. آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط معاونت حقوقی قوه قضاییه با همکاری مرکز آمار و فناوری و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب رییس قوه قضاییه می‌رسد.

❖ افزایش ظرفیت حداکثری در استفاده از مجازات‌های جایگزین حبس

ماده ۱۰. ماده (۷۲) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۷۲. تعدد جرائم عمدی که مجازات قانونی حداقل یکی از آنها بیش از یک سال حبس باشد، مانع از صدور حکم به مجازات جایگزین حبس است.

❖ افزایش قلمرو و گستره‌ی جرایم قابل گذشت در جهت اجرای ترمیمی نمودن نظام عدالت کیفری

ماده ۱۱. ماده (۱۰۴) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود: